

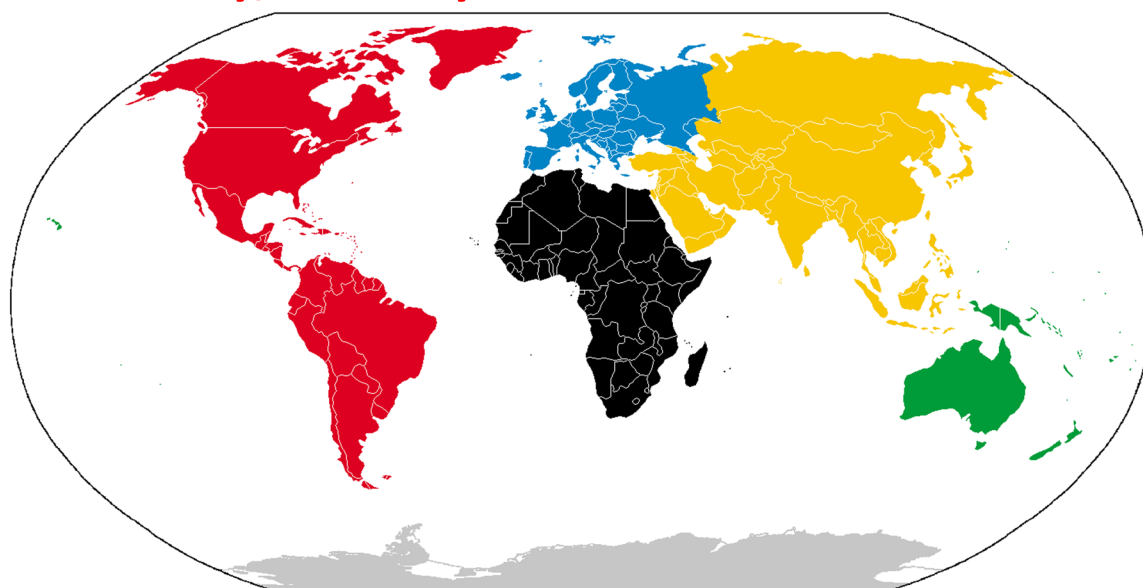
Opakování

1/3 světa pevnina

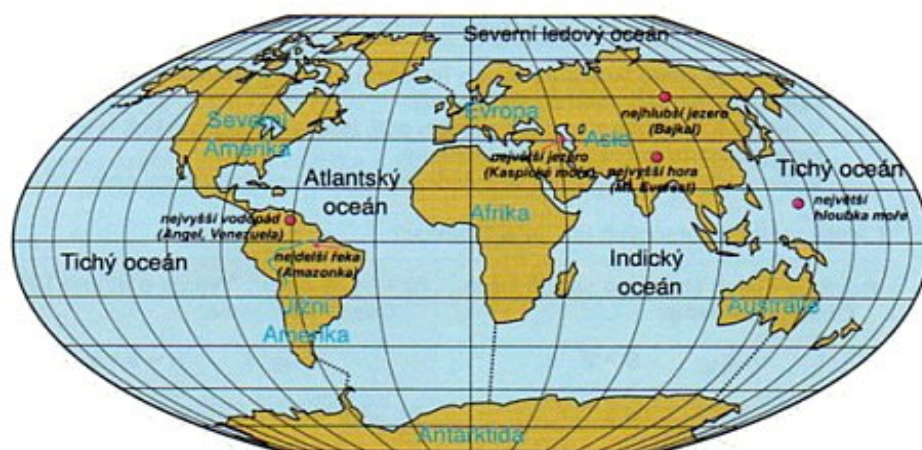
Kontinent .. souvislá pevninská masa obklopena mořem

Světadíl ... logická část kontinentu s odlišným historickým vývojem.

Kontinenty/světadíly

2/3 světa moře a oceány

Oceány ...

jsou 4
/někdy 5/ Tichý,
Atlantský,
Indický, Severní
a Jižní ledový.

Moře ... je část oceánu omývající pobřeží, vždy však spojeno s oceánem. “Okrajová moře”, “Vnitřní moře”.

Státy, hranice, státní zřízení

- Stát, základní územní a mocenská jednotka;
- hranice států /přírodní nebo umělé/
- neustále vznikají a zanikají státy ... důvody?

Rozpad Jugoslávie v Evropě

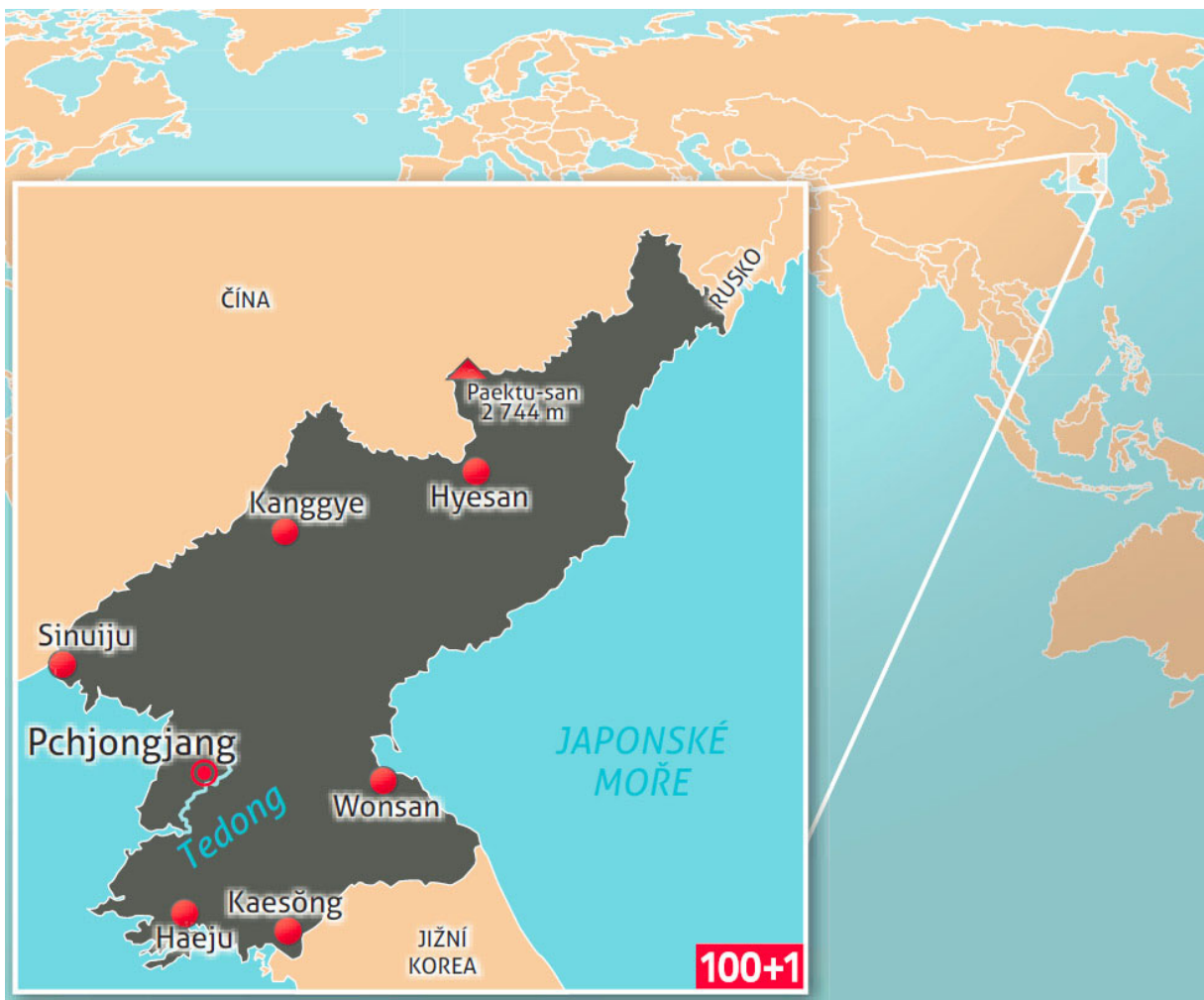

Rozpad Sovětského svazu /SSSR/ v Evropě

Forma vlády

- **Demokracie**, forma vlády, většinou **republika**, volený prezident nebo politické strany a vláda;
- **Monarchie**, panovník, dědičný titul;
- **Konstituční monarchie**, vedle demokratických volených zástupců (Velká Británie, Kanada, Austrálie)
- **Diktatura** ... jeden diktátor, nebo strana s podporou armády, nedemokratické.

Diktátorské režimy ... příklad Severní Korea, Kuba, Venezuela, Bolívie, Bělorusko, Čína ...

EVROPA – ROZLOHA

rozloha Evropy – 10,4 mil. km² (2. nejmenší světadíl)

POLOHA A ROZLOHA

- **rozloha 10 180 000 km²** (asi 7 % zem. povrchu)
- **druhý nejmenší světadíl**
- **asi 740 mil. obyvatel** (asi 10% světové populace)
- **nejvyšší hustota zalidnění ze všech světadílů - 72 obyvatel/km²**

Evropa /světadíl/

Evropa – jako součást kontinentu Eurasie.

Sama jako **světadíl**, druhý nejmenší (po Austrálii).

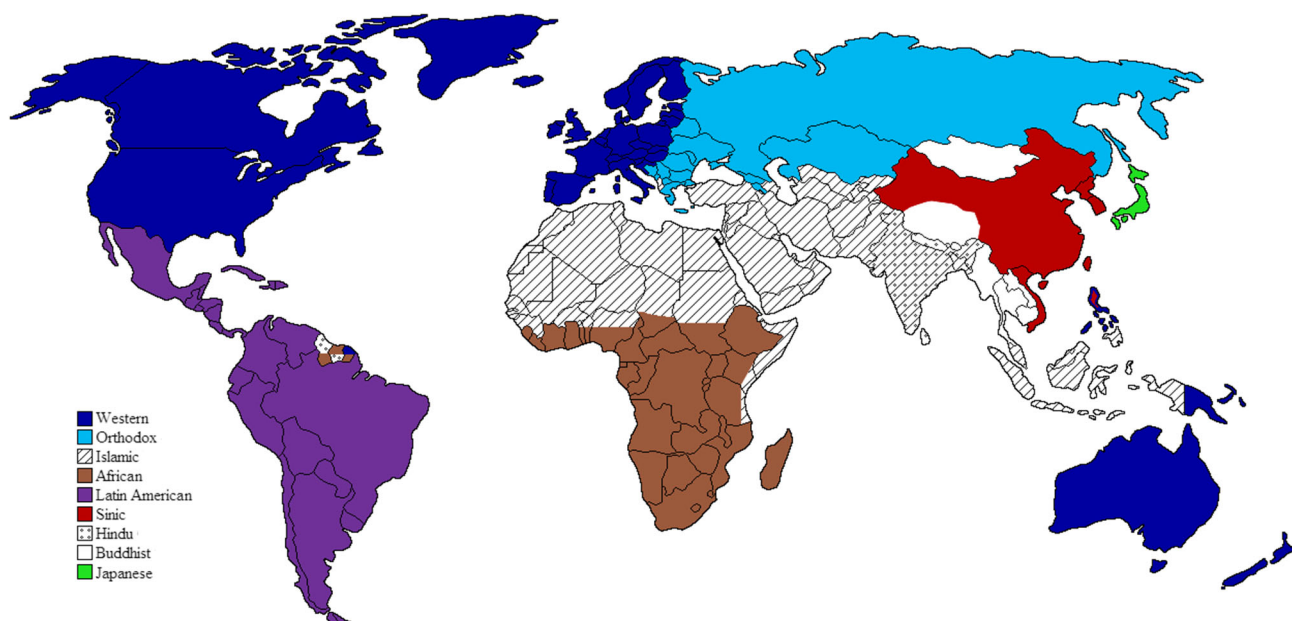
46 nezávislých států

Regiony:

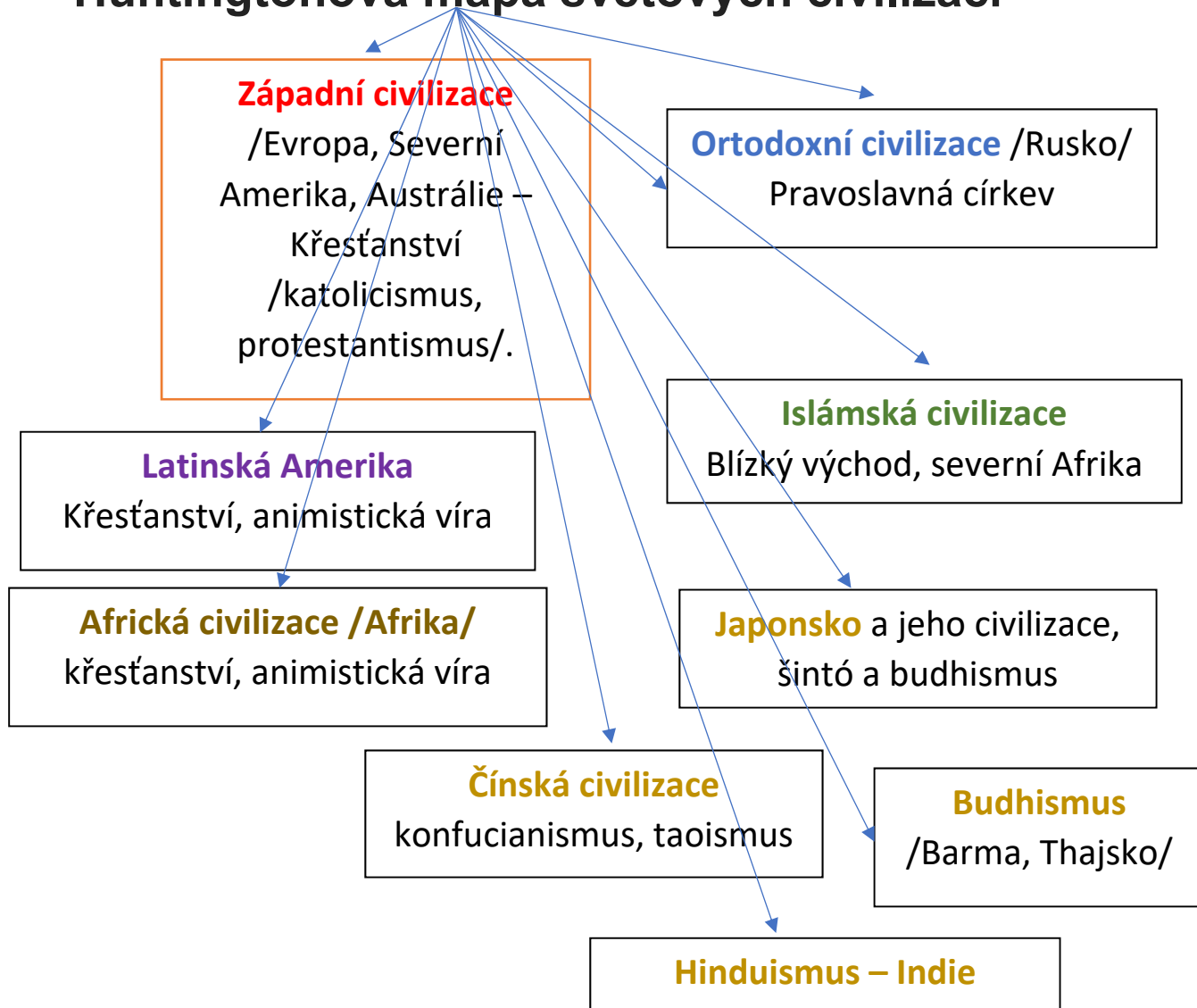
- Západní Evropa
- **Střední Evropa /ČR/**
- Východní Evropa
- Severní Evropa
- Jižní Evropa
- Jihovýchodní Evropa

- **kolébka západní civilizace;**
- malý světadíl s vysokou hustotou zalidnění;
- **zhruba 10% světové populace;**
- politická a jazyková pestrost (46 států, 218 jazyků);
- **státy tvořeny na národních základech;**
- nejdelší Evropská řeka Volha (3500 km);
- **vysoká životní úroveň, industrializace;**
- nízká průměrná nadmořská výška (290 m)

Světové civilizace

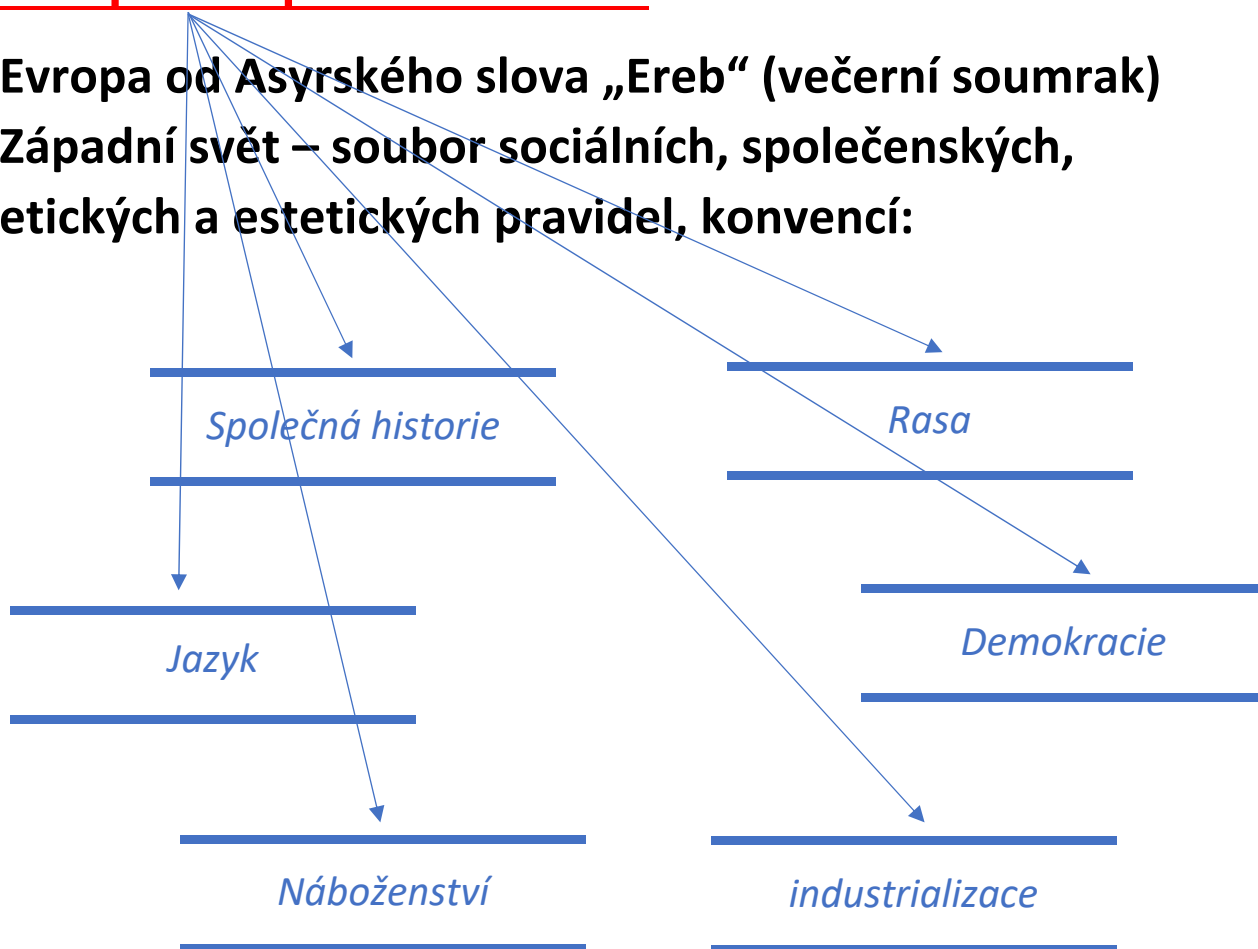
Huntingtonova mapa světových civilizací

Evropa = Západní civilizace

Evropa od Asyrského slova „Ereb“ (večerní soumrak)

Západní svět – soubor sociálních, společenských, etických a estetických pravidel, konvencí:

„snaha o definování rodné civilizace pro potřebu se vymezit cizí civilizaci ... islám, druhé kultury“

Starověké civilizace /říční „v okolí řek“/

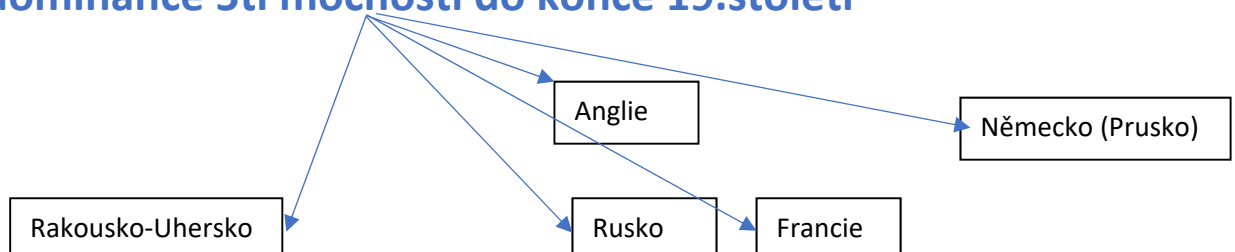
- Eufrat, Tigris (Mezopotámie) dnes Irák
Sumerské městské státy 4000 př.n.l.
- Nil, Starověký Egypt, 3000 př.n.l.;
- Indus a Ganga, starověká Indie, 700 př.n.l.
- Dlouhá a Žlutá řeka, Čína, 1700 př.n.l.

- Starověké Řecko, 5. - 6.st.př.n.l. Středozevní moře

Historie Evropy

- antická civilizace (starověké Řecko 5-6.st.př.n.l.)
- Říše Římská a její pád okolo 1.st.n.l.
- rozvoj a šíření křesťanství;
- sv. Augustin (učitel západu), Tomáš Akvinský (rozum a víra);
- významná etnika **Keltové, Germáni, Slované**;
- dominance díky kolonizaci 16. – 20. století;
- kulturní nadřazenost skrze technologický pokrok;
- dominance 5ti mocností do konce 19.století

- Zhrucení systému po 1. světové válce
- **nebyl jednotný celek ani silné centrum**
 - Rusko Říjnová revoluce;
 - studená válka /USA-Rusko/;
 - vyčerpání mocností válkami;

- Západní svět hledá cestu k centralizaci (ES, Evropská unie), ekonomicky a mocensky zatlačena Evropa Spojenými státy americkými:

1. Příjem dolaru jako rezervní valuty;
2. 40leté rozdělení Evropy světovými válkami a železnou oponou;
3. Neschopnost vzájemné integrace;
4. 218 jazyků, 46 států;
5. Založeno na národnostním principu;
6. Nerovnováha v ekonomice;

Evropa v roce 1923 a změny hranic po první světové válce.

„motto – „Jednotná v rozmanitosti“

Evropská unie

28 států

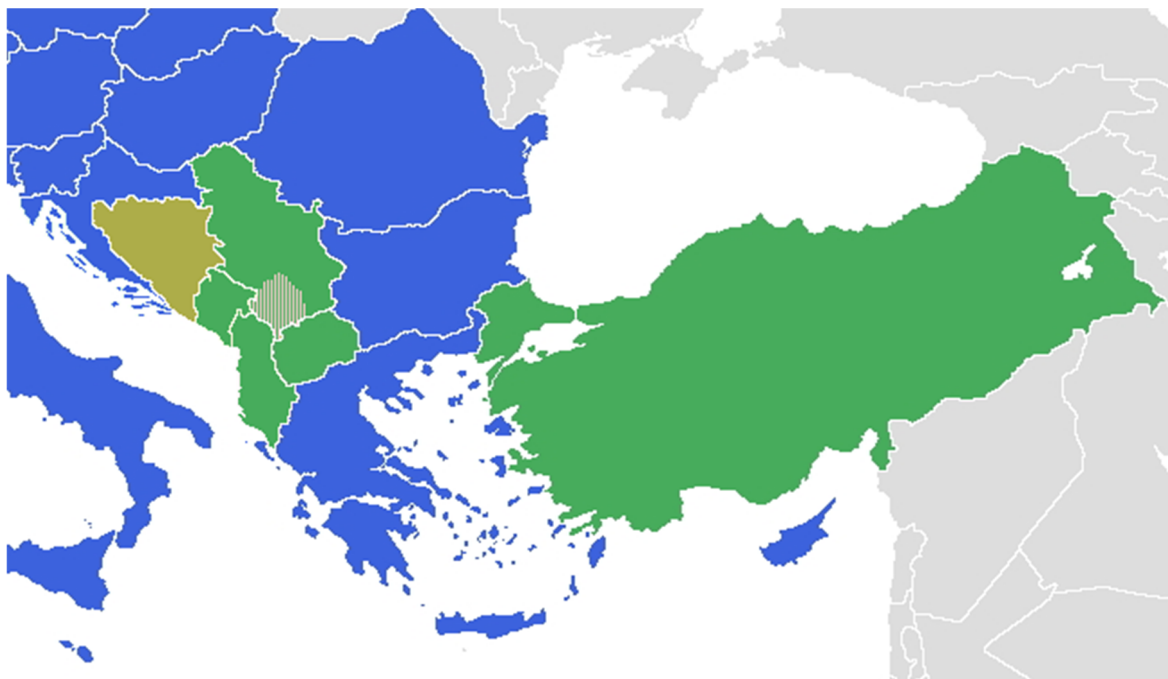
**Jednotná
ekonomická
pravidla**

**Trh
politika**

- 1951 Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko ... ES
- **EU oficiálně politická a ekonomická unie, formálně dne 1. listopadu 1993 - Maastrichtská smlouva**
- částečně pravomoci mezinárodní organizace, ale také jednotného státu.
- **28 evropských států s 510,3 milionu obyvatel**
- čtyři základní svobody: volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu;
- brexit odchod Velké Británie z Evropské unie.
- **prostor svobody, bezpečnosti a práva bez vnitřních hranic,**
- **hospodářská a měnová unie, jejíž měnou je EURO /19 států/;**

- ochrana lidských práv, životního prostředí ...

- kandidáti na rozšíření /Turecko, Norsko, Švýcarsko .../

- postsovětské státy – Stabilizační a asociační dohody;

**Evropský parlament ve
Štrasburku 751 členů**

**Evropská komise a
Evropská rada v Bruselu**

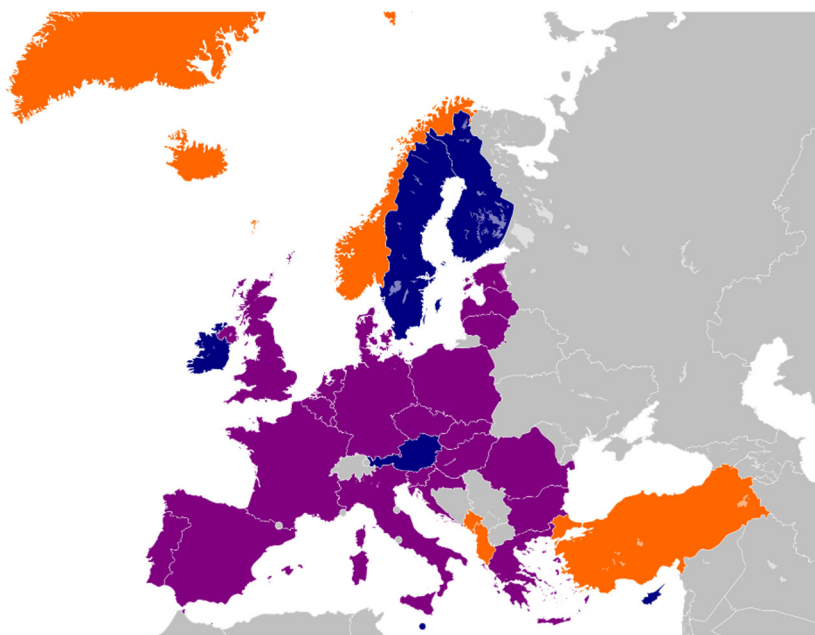
Severoatlantická aliance (anglicky North Atlantic Treaty

Organization – NATO)

- euroatlantický mezinárodní vojenský pakt
- 29 členských států vč.ČR
- armádní výdaje všech členů NATO tvoří přes 70 % celosvětových armádních výdajů.

Samotné Spojené státy zodpovídají za 43 % celosvětových výdajů na armádu

- článek 5: ... ozbrojený útok proti jedné nebo více z nich v Evropě nebo Severní Americe bude považován za útok proti všem ...

- Česko jako první země bývalého „Východního bloku“ vstoupilo 12. března 1999 do NATO
- Rusko se snaží rozšiřování NATO zabránit